

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**EVANGELISATIEPOST
TILBURG**

04 Het doel
van ons leven

06 Ervaringen
op het sterfbed

08 Politiek in beroering

Licht en duisternis

ds. M.T. Al-Chalabi, Loosdrecht

Al acht keer heeft de Heere een wonder gewerkt om Israël uit Egypteland te gaan uitleiden. Het verharde hart van Farao is onverbeterlijk.

► **Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel en er zal duisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal. Als Mozes zijn hand uitstreckte naar den hemel, werd er een dikke duisternis in het ganse Egypteland, drie dagen.**

Exodus 10:21-22

Farao is een middel in de hand van de vorst der duisternis, die wil voorkomen dat Israël naar Kanaän gaat. Het is de strijd tussen het slangenzaad van de duivel en het Vrouwenzaad waaruit Hij geboren zal worden: 'Een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël'.

Duisternis over Egypte

Zonder waarschuwing aan Farao strekt Mozes op bevel van de Heere zijn hand uit naar de hemel. 'Als Mozes

zijn hand uitstreckte naar den hemel, werd er een dikke duisternis in het ganse Egypteland'. Een plaag die gewerkt wordt aan de eerste hemel en die weerslag heeft over heel Egypte. De Egyptenaren aanbidden de zonnegod Re en zien Farao als zijn plaatsvervanger op de aarde. Zij zien de duisternis als een teken van toorn van hun zonnegod. Maar het is niet de ijdele zonnegod die vertoerd is. Het is de Heere Die Zijn almacht toont.

Het is een ondoordringbare duisternis. Ze kunnen zich nauwelijks voortbewegen, laat staan zoeken naar licht. Als er al een olielampje aangestoken wordt, heft het de duisternis niet op. Doet het Farao en Egypte bedelen tot de Heere, Die op de eerste dag sprak: 'Daar zij licht?' (Gen. 1:3a).

De harde harten worden alleen maar harder terwijl de dood door het land gaat. De sissende slang wordt wel gehoord maar niet gezien, en zij bijt. De giftige scorpioen wordt niet gehoord en niet gezien, en hij steekt. De dikke duisternis brengt de samenleving van Egypte niet alleen tot stilstand, maar ook in rep en roer. En Israël? Het is een volk dat niet hoeft te strijden en zichzelf niet hoeft te verlossen. Daar zorgt de Heere voor.

Licht over Israël

Terwijl de Egyptenaren geen hand voor ogen kunnen zien, leven de Israëlieten in het land Gosen in het licht. De Heere maakt onderscheid tussen de Egyptische heidenen en Zijn verbondsvolk. Wat een voorrecht te mogen delen in de zegeningen op de erve van het verbond. Toch moeten we ook opmerken dat er een scheidslijn loopt door het verbondsvolk heen. Velen zijn tevreden met het uitwendige licht in Gosen, en spreken er zelfs verwonderd over. Er is echter een overblijfsel dat uitzielt naar een ander Licht. Dat is een volk dat door het zaligmakende werk des Geestes licht heeft ontvangen in hart en ziel.

Bij de voorpagina:

EVANGELISATIEPOST TILBURG

Op een van de autoloze zondagen in het najaar van 1973 wordt in Tilburg de eerste evangelisatiedienst belegd. Omdat er geen vergaderzaal beschikbaar is, wordt deze dienst in de open lucht gehouden. Er zijn slechts twee bezoekers. Nadat evangelist J.W.N. van Dooijeweert zich in 1974 in

Tilburg heeft gevestigd, worden de samenkomsten voortaan in zijn woning gehouden. Later wijkt men uit naar een ruimte in een consultatiebureau en in 1983 betreft men een tot kerk verbouwde constructiewerkplaats aan de Offenbachstraat. Op 29 maart neemt ds. A. Hofman het kerkgebouw in gebruik met een preek over Lukas 24:47: 'En in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem'. In 2000 wordt de bij de post behorende Bijbelwinkel vernieuwd en zeven jaar later wordt hij verbouwd tot inloopcentrum Het Kruispunt. De inloop is drie dagen per week open. Daarnaast is er onder meer een tiener- en een kinderbijbelclub actief, worden er bijbelcursussen en workshops gegeven en wordt er twee keer per maand een maaltijd aangeboden.

De vrucht ervan is dat het zich niet boven Egypte en zelfs niet boven Farao kan verheffen. De zwartste duisternis wordt dan gevonden in het gevallen Adamsbestaan, het verdorven vlees en het doodschuldige hart.

We lezen nog in onze tekst: 'drie dagen'. Een verschrikkelijk oordeel voor Egypte, maar een heerlijk Evangelie voor een doodschuldig volk. Drie dagen lang maakt de Heere onderscheid tussen donker en licht. Op de derde dag zal het bloed van een lam scheiding gaan maken als de verderfengel komt om Egypte te slaan en Israël te zegenen. De Heere gaat op deze wijze zorgen voor een weg naar de Weg. Een weg naar het aardse Kanaän, alwaar op de tijd van het Vaderlijk welbehagen Zijn Zoon geboren zal worden om Zijn omwandeling op de aarde te maken. Dan zal vervuld worden: 'Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien' (Jes. 9:1a).

Drie dagen lang maakt de Heere onderscheid tussen donker en licht.

Duisternis over het Licht

Op de derde dag wordt Mozes voor de laatste maal ontboden aan het hof van Farao. De woorden van Farao blijken ijdel te zijn en Mozes brengt niet zijn eigen woorden maar het Woord van zijn Zender. Farao wordt woedend en gebiedt Mozes te vertrekken met de mededeling dat ze elkaar niet meer zullen zien of het wordt sterven voor Mozes. 'Mozes nu zeide: Gij hebt recht gesproken; ik zal niet meer uw aangezicht zien'. In de tijd zullen ze elkaar niet meer zien. In de

eeuwigheid ook niet door de scheiding van wel en wee. Het eeuwige wee is eigen schuld. Eeuwig wel is de vrucht van het werk van de Christus der Schriften: 'En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe' (Matth. 27:45). Hij heeft de eeuwige straffen van al Zijn uitverkorenen gedragen in een drie uur durende duisternis. Overgeleverd aan de eis van het Goddelijke recht en de molenstenen van de duisternis, heeft Hij de zaligheid verdiend voor een volk dat dit in eeuwigheid zelf niet kan. Duisternis viel over de aarde tijdens deze drie uur durende hellevaart van Hem Die in de diepste, donkerste en zwaarste duisternis verkeerde.

Bij één van de kerkvaders lezen we de uitspraak van een Egyptenaar over de duisternis die over de aarde kwam tijdens de kruisiging van Christus: 'Is thans de God van de wereld in lijden? Heeft Hij medelijden met iemand die in zwaar lijden is? Of wordt thans de gehele wereld gesloopt?' Als we voor eigen rekening op reis zijn naar de eeuwigheid, doet de duisternis van Egypte en nog meer de duisternis die over Christus kwam ons niet huiveren voor een eeuwige duisternis?

Wat kan het donker zijn in het leven van Gods kind. Dan is de vorst der duisternis er haastelijk bij om aan te klagen en het Godswerk verdacht te maken. Dan houdt Gods kind niets anders over dan duisternis. Een rade-loze Kerk blijft achter op Goede Vrijdag als de Zaligmaker gestorven is en zij de zaligheid kwijt is. 'Drie dagen!' Dan zal het Licht der wereld als de opgestane Levensvorst schijnen en schitteren. 'De HEERE is nabij de gebrokenen van hart, en Hij behoudt de verslagenen van geest' (Ps. 34:19). Dat geldt ook de bekommerde Kerk, die uitziert naar Hem als een wachter op de morgen. 'Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben' (Joh. 8:12b). ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

*ZEVEN LEERREDENEN
over LUKAS 18:35-43*

Vijfde tekst uit Lukas 18:35-43

'En Jezus stilstaande, beval dat men denzelven tot Hem brengen zou; en als hij nabij Hem gekomen was, vroegde Hij hem.'

Lukas 18:40

Zie, om deze redenen wil de Heere Jezus ook voor hun gebeden niet stilstaan, want er staat van Hem geschreven in Psalm 102:18, dat Hij Zich wendt tot het gebed desgenen die gans ontbloot is, en dat Hij hun gebed niet versmaadt. Och, lieve mensen die nog begeerte hebben om naar de hemel te zoeken, leer toch eens recht stil te staan bij uw zonden, en bij de ondraaglijke last van Gods toorn! Dan zal de Heere Jezus ook stilstaan voor uw gebed, als u tot Hem zult roepen met uw ganse hart!

Doch, om met de zaken van de tekst voort te gaan, de Heiland stond niet alleen maar stil voor het geroep van de arme blinde, want het zou deze ellendige mens niet veel baten als Hij niet meer gedaan had en Zijn

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► Goddelijke hulp niet dadelijk bewezen had. Daarom ging Hij voort, en stilstaande, beval Hij dat men dezelve tot Hem brengen zou. Onze Zaligmaker, ofschoon Hij Zich vanwege onze zonden in de menselijke natuur diep vernederde, zodat de vleselijke wereld zich zeer aan Hem ergerde, was nochtans de eniggeboren Zoon van de levende God, de Heere van hemel en aarde, Die macht had al de schepselen te gebieden met een aller oppermachtigst gezag.

Welnu, van deze Goddelijke macht en gezag gaf Hij dikwijls blijken tijdens Zijn omwandeling hier op aarde, als Hij de mensen als Heere en Meester beval wat Hij wilde dat ze doen zouden, zo deed Hij hier ook. Hij beval degenen die bij en rondom Hem waren, want zij waren toch allemaal Zijn schepselen, dat zij deze arme blinde man, die daar zo ernstig tot Hem om hulp en ontferming riep, tot Hem zouden brengen. O, gelukkige Bartimeüs! Hier begint nu de zon van uw heil en uw verlossing op te gaan, en een schone dageraad van eeuwige zaligheid voor u aan te breken! Uw Heiland en Verlosser roept u, Hij wil u bij Zich hebben. De Medicijnmeester vraagt naar de zieke en wil dat hij tot Hem komen zal, opdat Hij hem geneze.

De schare begreep direct het grote geluk van deze arme blinde man, omdat de Heiland hem tot Zich riep. Want, zo tekent Markus aan: '... en zij riepen den blinde, zeggende tot hem: Heb goeden moed, sta op, Hij roept u' (Mark. 10:49). Zij wisten dat, als de Heere Jezus ellendige mensen tot Zich riep, Hij voor hen dan alles deed wat zij in het geloof van Hem begeerden. Ach, zie eens hoe wonderlijk het hier toegaat: kort tevoren hadden zij de bedroefde man nog bestraft, omdat hij zo ernstig riep tot de Heere Jezus, maar nu Jezus hem roept, gaan ze integendeel hem troosten en vermanen om goedsmoeds te zijn.

► wordt vervolgd

Het doel van ons leven

P. van Wijhe, Rilland

Als de Heere ons de gave van onthouding heeft gegeven, dan zegt Paulus daarover in 1 Korinthe 7 vers 32: 'een ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren'. Dat maakt dat hun leven anders is gericht. Of moeten we misschien zeggen: hun leven moet anders gericht zijn?

Paulus spreekt over een ongetrouwd kind des Heeren dat door genade mag leven naar Gods Woord. Zo iemand wordt 's morgens wakker en denkt: 'Hoe kan ik de Heere behagen?' Dat geeft het leven een doel. Dat zal de Heere zeker zegenen.

Beleven we zo ons alleen-zijn? Of is de gedachte 'Hoe kan ik de Heere vandaag behagen?' nog nooit bij ons opgekomen? Dit vraagt een bewuste toewijding aan de Heere. En een voortdurend onderzoek of we ook zo gezind zijn. Er zijn mensen die uit liefde tot de Heere hun leven mogen besteden in Zijn dienst. Ze gaan uit naar de zendingsvelden en evangeliseren waar dat kan. Ze missen een relatie, maar hebben daardoor hun kompas zuiver gesteld op het dienen in Gods Koninkrijk.

David Brainerd schrijft in zijn dagboek (The life and diary of David Brainerd - 21 juli 1744): 'Ik gaf er niet om waar of hoe ik leefde, of welke ontberingen ik doorstond, zolang ik maar zielen voor Christus kon winnen. Terwijl ik sliep, droomde ik hierover, en als ik ontwaakte (wat ik vaak deed), was

het eerste waaraan ik dacht dit grote werk van pleiten voor God tegen satan'. Heel zijn verlangen ging uit naar de bekering van de heidenen, en al zijn hoop was op God. Wat een zegen als we allemaal zo zouden leven! Dan ga je Paulus begrijpen als hij zo positief spreekt over het alleen-zijn.

Gods leiding

Misschien vraagt iemand zich nu af: 'Mag ik de Heere toch om een relatie vragen?' Dat is zeker een belangrijke vraag. Deze vraag moeten we ons allemaal stellen, want het is één van de belangrijkste keuzes in ons leven: een levensgezel. Als we daar de zegen van de Heere niet in zoeken, waar zullen we het dan nog wel in doen?

We mogen altijd de Heere vragen om een levensgezel, en als Hij daarvoor wegen opent, mogen we die bewandelen. Laten we praktisch zijn in ons gebed: vraag of de Heere Zijn weg die we bewandelen wil zegenen en of we bewaard mogen blijven voor eigen wegen. We zien in de Bijbel dat de Heere wegen kan openen.

Nehemia bad tot God of Hij het hart van koning Arthahsasta wilde neigen, en de Heere verhoorde dat. Dat was voor Nehemia duidelijk een teken dat de weg van de Heere naar Jeruzalem ging. Als de Heere die weg had afgesloten, dan was het ook goed geweest, al zou dat tot groot verdriet voor Nehemia geleid hebben.

In onze vragen naar de leiding van de Heere moet niet ons gevoel beslissend zijn, maar Zijn wil. We zien bij de Gadareense bezetene dat hij graag met de Heere Jezus wilde meetrokken, maar de Heere liet dat niet toe. Hij mocht daaronder buigen en kreeg een belangrijke taak: hij mocht evangelist worden in het land van Dekápolis.

Kruisdragen

Als de Heere geen relatie geeft, kan dat voor ons een kruis zijn. Sommige alleenstaanden hebben hierover veel

Bijzonder is het als we ons doel mogen vinden in het dienen van de Heere!

verdriet. Het is een kruis wanneer vrienden en familieleden om je heen wel in het huwelijk treden en jij niet. Dan geeft dat een gevoel van iets te missen. Het kan zelfs leiden tot het gevoel dat ons leven daardoor minder waarde heeft. Maar dit is een verkeerde gedachte. Het huwelijk heeft een belangrijke plaats op deze wereld; het is zelfs het beeld van Christus en Zijn bruidskerk. Maar dat maakt het leven van een ongehuwde

echt niet minder. De Heere Jezus zegt in Markus 12:25 dat er straks in de hemel geen huwelijken meer zullen zijn. Als God straks alles weer volmaakt heeft gemaakt, zullen er in de hemel geen gehuwden meer zijn. Het huwelijk heeft dus een doel op aarde. Maar dat doel vervalt in de eeuwigheid, en dat maakt het leven van een ongehuwde niet 'minderwaardig'. Daarom kan Paulus het ongehuwd blijven in 1 Korinthe 7 ook een gave noemen.

Bijzonder is het als we ons doel mogen vinden in het dienen van de Heere! We mogen erop vertrouwen dat de Heere in die weg die Hij voor ons gebaad heeft, ook wil geven wat we nodig hebben. In die weg worden de woorden: 'Eis van Mij vrijmoedig, op Mijn trouwverbond' werkelijkheid. Zo wordt het een kruis dat we Hem vrolijk achterna mogen dragen. ♦

► wordt vervolgd

► Als we vragen naar Gods leiding in ons leven, mag ons gevoel niet beslissend zijn.

Ervaringen op het sterfbed

ds. P.J. de Raaf, Boskoop

De boodschap van Gods Woord moet tijdens ons leven een uitwerking krijgen in onze ziel. Bij het naderen van de dood kan de vraag sterk gaan klemmen wat de vruchten waren van het leven onder de prediking van Wet en Evangelie. Toch moeten we eerlijk zijn: niet alle ervaringen, hoe oprecht ze ook ondervonden zijn, komen voort uit het zaligmakende geloof.

Moeders lichaam wordt van stap tot stap afgebroken door een ongeneeslijke ziekte. Ze is altijd kerkelijk betrokken geweest, maar heeft nooit iets verteld over geestelijk leven. De laatste dagen was moeder erg onrustig. Ze was heel bang voor de dood en wist niet hoe het moest. Nu vertelt moeder dat ze 's nachts heel naar gedroomd had. Ze zag de duivel die zijn klauwende hand naar haar uitstreckte. Maar net voordat hij haar gegrepen had, zag ze de Heere Jezus komen lopen, die de duivel wegstuurde. En nu is ze niet bang meer...

Godsdienstige ervaringen

Juist in de laatste levensfase komen godsdienstige ervaringen veel voor. Dat heeft verschillende oorzaken. Veel stervenden raken in de laatste levensfase wat verward. Dat komt door de ziekte zelf of door bijwerkingen van de medicijnen. Ze kunnen heel levendige dromen hebben, of dingen menen te zien of te horen. Bij christenen krijgen die verschijnselen van verwardheid nogal eens een godsdienstige kleur. Mensen zien de satan of horen een stem die een Bijbeltekst spreekt. Laten we in nuchterheid vaststellen

dat niet alle religieuze ervaringen voortkomen uit het zaligmakend spreken van de Heere. Hij werkt door Zijn Woord en Geest. Zo spreekt Hij in het leven van Zijn kinderen en de schapen leren de stem van de Herder kennen. En waar Hij spreekt, spreekt Hij steeds met twee woorden: zonde en genade.

Sterfbedbekerings

Ook als iemand niet verward is, kunnen geestelijke zaken iemand sterk gaan bezighouden. En dat kan een uiting zijn van de waarachtige bekering. De Heere kan een ernstige ziekte gebruiken om iemand stil te zetten en aan Zijn voeten te brengen. Zelfs bij het naderen van de dood kan iemand nog behouden worden. Denk maar aan de moordenaar aan het kruis. Toch is de volgende uitdrukking wel iets om over na te denken: 'Waar berouw komt nooit te laat, maar laat berouw is zelden waar'. Spurgeon schrijft in een van zijn boeken over een christenarts die in zijn dagboek ook aantekeningen maakte over de geestelijke toestand van zijn patiënten. Het gebeurde in die tijd nogal eens dat mensen dicht bij de dood waren, maar tegen de verwachting in toch opknaptten. Deze

dokter constateerde dat negen van de tien patiënten die op hun ziekbed tekenen van bekering vertoonden, na herstel weer 'de oude' werden, maar slechts bij een op de tien patiënten bleken de indrukken blijvend te zijn. Laten we het allerbelangrijkste niet uitstellen tot ons sterfbed. Gods Woord zegt nooit 'later', maar altijd 'heden'!

Ook Gods kinderen

Ook kinderen van God worden ziek. Ook zij kunnen angstig worden of verward raken. En ook zij kunnen dan bijzondere ervaringen delen. Wat kan het voor hen verwarrend zijn. Wat is nu waar en wat wordt veroorzaakt door mijn zieke lichaam? Wat is nu van de Heere en wat niet? Je merkt nogal eens dat de Heere Zijn kinderen gaat voorbereiden op het sterven. Alle franje moet eraf. Ze kunnen niet sterven als bekeerd mens en ook de eeuwigheid niet in met hun ervaringen en bevindingen. Wat kan het weer benauwd worden als je na alle ontvangen genade (weer) een arme zondaar voor God moet worden. Zeker als mensen geestelijk boven hun stand hebben geleefd, kan er een pijnlijke weg nodig zijn voordat ze op hun plaats zijn. De Heere is er vrij in, maar ik heb meerdere keren mogen zien hoe Hij bij het naderen van de dood volkomen uitkomst gaf. Hoe Hij duidelijk, krachtig en vertroostend overkwam, zodat er een helder zicht en vast vertrouwen kwam op de volkomen arbeid van Christus. 'Zalig zijn de doden die in den Heere sterven' (Openb. 14:13). ♦

► wordt vervolgd

1. De noodzaak
2. De agenda
3. De vergadering

De agenda van de Generale Synode

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Een vergadering kan niet zonder een agenda. Hoe komt de agenda van de Generale Synode tot stand en wat zijn de onderwerpen op die agenda?

Ik ga daar alleen in algemene zin op in, omdat over de concrete inhoud van de agenda voor de synode van 10 september afzonderlijk zal worden geschreven in De Saambinder.

Roepende kerk

Er is heel wat werk te verrichten voordat de Generale Synode bijeenkomt. Dat werk moet worden gedaan door de roepende kerk. Dat is een gemeente die door de vorige synode is aangewezen. Die gemeente wordt telkens uit een andere van de vier Particuliere Synoden aangewezen. Voor de synode van 2025 is dat de gemeente van Werkendam. De roepende kerk moet de agendapunten verzamelen en de nodige voorbereidingen treffen, zodat de vergadering kan worden gehouden en ook ordelijk kan verlopen. Ook fungeert de predikant of de consultant van de roepende kerk tijdelijk als voorzitter van de synodevergadering totdat het moderamen is gekozen.

Bij de samenstelling van de agenda en de bijlagen wordt de roepende kerk bijgestaan door de gewaardeerde medewerking van het Kerkelijk Bureau in Woerden. Daar is in de loop van de jaren veel ervaringskennis opgedaan voor de voorbereiding van de synodevergaderingen.

De onderwerpen op de agenda van de Generale Synode kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën: rapporten, instructies en appelzaken.

Deputaatschappen

De roepende kerk vraagt van de diverse deputaatschappen een rapport op van de werkzaamheden van het betreffende deputaatschap over de achterliggende drie jaar.

Deputaatschappen zijn instellingen die door de Generale Synode zijn ingesteld om bepaalde gemeenschappelijke belangen te behartigen. De leden van de deputaatschappen worden bij elke synodevergadering opnieuw benoemd voor een periode van drie jaar, dus tot de volgende Generale Synode. De deputaatschappen krijgen van de synode een opdracht mee, een zogenaamd mandaat. De rapportage aan de synode zal dan ook ingaan op de vraag hoe het betreffende deputaatschap dat mandaat heeft uitgevoerd.

Onze gemeenten kennen achttien deputaatschappen. Denk bijvoorbeeld aan zending, kerkbouw, relatie met buitenlandse kerken, enz. Verder is er nog een aantal commissies, door vorige synoden ingesteld, die ook aan de Generale Synode moeten rapporteren. Welke deputaatschappen en commissies er zijn, is te lezen op de website gergem.info.

De rapporten vormden in 2019 samen een boekwerk van 395 pagina's! Het is maar goed dat de leden van de Generale Synode dit boekwerk vroegtijdig krijgen, want

het vraagt heel wat uurtjes om het allemaal door te lezen en te bestuderen.

Instructies

Instructies zijn agendapunten die door de verschillende Particuliere Synoden naar de roepende kerk zijn gestuurd. Die kunnen gaan over verschillende onderwerpen. Die onderwerpen zijn bij die Particuliere Synoden terechtgekomen, nadat ze eerst door een kerkenraad bij de classis ter tafel zijn gebracht en door de classis zijn doorgestuurd naar de Particuliere Synode. De Particuliere Synode besluit of een onderwerp van zodanig belang is dat het om een uitspraak van de Generale Synode vraagt. In een instructie kan een Particuliere Synode aan de Generale Synode bijvoorbeeld vragen om uit te spreken hoe moet worden omgegaan met de moderne media, of op welke wijze het gezag van de Schrift in onze gemeenten functioneert en kan worden bevorderd.

Appelzaken

Een derde categorie vormen de zogenaamde appelzaken. Wanneer een gemeentelid bezwaar heeft tegen een besluit van zijn kerkenraad, bestaat de mogelijkheid dat hij zich beroept op een meerdere vergadering. Dat is in eerste instantie de classis waartoe zijn gemeente behoort. Als de classis besluit dat de kerkenraad een juist besluit heeft genomen en dat gemeentelid het daarmee niet eens is, dan kan hij zich vervolgens wenden tot de Particuliere Synode. Als die Particuliere Synode hem ook in het ongelijk stelt, dan kan hij vervolgens in beroep gaan (appel aantekenen) bij de Generale Synode. Daarvoor heeft de Generale Synode een speciale regeling vastgesteld, de zogenaamde Appelregeling 2019. ♦

► wordt vervolgd

Politiek in beroering

Dat het kabinet zou vallen, daar keek niemand van op. Het was een kabinet dat gesteund werd door vier partijen die erin slaagden ongeveer wekelijks een nieuwe ruzie te ontketen. Nu het uit elkaar gespat is, zou je hopen dat er enige rust komt.

P. Schalk, Veenendaal

Niets is echter minder waar. Op hetzelfde moment dat het kabinet viel, begon de politieke campagne alweer. Natuurlijk moet elke partij onmiddellijk aan de slag, zowel met een verkiezingsprogramma als met een goede slogan, met kandidaten en met bijeenkomsten. Maar momenteel is er meer aan de hand. Er is politieke beroering.

Volatiliteit

Volatiliteit. Dat is een moeilijk woord dat in de politiek gebruikt wordt om aan te geven dat er beweeglijkheid is. Het woord werd oorspronkelijk veelal gebruikt om de beweeglijkheid op de financiële markt aan te duiden, bijvoorbeeld bij de verhandeling van aandelen of effecten, wat dat verder ook moge inhouden. In de politiek gaat het echter vooral om de volatiliteit van de kiezer.

Als voorbeeld de verkiezingen van 2023. Bij die verkiezingen werden er maar 54 van de 150 zetels naar een andere partij verplaatst, dat was ongeveer 36 procent. Ter vergelijking: net na de Tweede Wereldoorlog was dat ongeveer 5 procent. In 2023 ging het om 20 zetels in het voordeel van de nieuwe partij NSC van Pieter Omtzigt.

Dat was een politieke aardverschuiving. Echter, volgens de laatste peilingen is daar niets van overgebleven. Dat is nog eens beweeglijkheid. Want stel dat de huidige peilingen waarheid worden, dan kun je spreken over opgaan, blinken en verzinken. En het laat ook een andere betekenis zien van het woord volatiliteit, namelijk vluchtigheid.

Politici ook

Inmiddels zien we nog een ander fenomeen. Niet alleen de kiezer is beweeglijk, niet alleen de politieke partijen blijken vluchtig te zijn. Ook politici doen volop mee. Het kabinet is gevallen, en alles is gaan schuiven. Althans, vooral bij de partijen waar de vluchtigheid gevoeld wordt. Die partijen raakten plotseling mensen kwijt, soms met medenemen van hun zetel, of doordat ze ervoor kozen om de volgende keer op de kandidatenlijst van een andere partij tevoorschijn te komen.

Het kan allemaal: van NSC naar BBB, of van PVV naar JA21, of van BBB naar een eigen Friese partij. En er zijn inmiddels misschien nog wel meer wijzigingen gepasseerd of nog op komst. Het kan allemaal. En dat omdat je misschien het leiderschap van je partij bent misgelopen, of omdat je als staatssecretaris te weinig ruimte kreeg van de grote leider. Of omdat jouw pensioenideeën niet werden overgenomen door een minister van je eigen partij. Het kan allemaal.

Fundament

Inderdaad, het kan allemaal. Vooral als er geen fundament ligt onder partijen. Of, omdat het fundament niet goed zichtbaar is, of omdat het gestoeld is op een probleem. Natuurlijk is er altijd wel een reden te verzinnen om met een nieuwe partij

► De kern van het politieke bedrijf ligt in het vaste fundament, in Gods goede geboden.

te beginnen. Zoals 'goed bestuur' bij NSC. Maar als in de praktijk van het politieke leven blijkt dat goed bestuur niet op een presentatieblaadje kan worden aangeboden, dan slaat de teleurstelling toe. Er is geen fundament. En dan zoek je een andere grond om op te staan.

Nog een voorbeeld: neem nu een partij die het goed voorheeft met de boeren. Dat is heel mooi en te waarderen. Maar als in de praktijk blijkt dat het toch niet zo eenvoudig is om het stikstofprobleem op te lossen, of om boeren te verlossen uit de wurggreep van de veranderende regelgeving, dan wordt het wankel. Er is geen fundament. Dan gaat men dus ergens anders maar een poging doen.

Wezenlijke waarden

Uit deze voorbeelden blijkt hoe belangrijk het is waarop politiek gestoeld is. Hoe wezenlijk het is dat politici niet gericht zijn op hun eigen positie, maar op de kernen van hun partijprogramma. Dan gaat het niet alleen over je standpunt over wonen of de visserij, of over asiel en migratie, of over stikstof, of over CO2, of over kernenergie. Dan gaat het over wezenlijke waarden die ten grondslag liggen aan een partij en haar programma.

En zeker, ook als er wel een vast fundament ligt, dan zijn er nog steeds moeilijke keuzes. Ook als je wel een echte basis hebt, sta je regelmatig voor grote dilemma's. Lang niet altijd zijn alle antwoorden gemakkelijk te geven. Lang niet altijd ligt de oplossing voor de problemen voor de hand. Welk probleem er echter ook ligt, en waar de dilemma's ook liggen, als er een fundament is, kunt je altijd terug naar de basis. Dit is in feite terug te voeren op het grote gebod om God lief te hebben boven alles, en het tweede aan dat gelijk, je naaste lief te hebben als jezelf.

Daar ligt de kern van de politiek. In het vaste fundament, in Gods goede geboden, in de zoektocht naar het goede, niet voor jezelf, maar voor de burgers van ons land. Zoekend naar woorden, biddend om leiding, wachtend op Gods onmisbare zegen. ♦

Jozua, een bijzonder boek

ds. C. Sonneveld, Poederrijen

Het geschiedde nu na de dood van Mozes, den knecht des HEEREN, dat de HEERE tot Jozua, den zoon van Nun, Mozes' dienaar, sprak, zeggende:

Jozua 1:1

'Het boek van de getrouwheid Gods', zo noemt Isaïac da Costa het boek Jozua. Beter kan het niet getypeerd worden. Bijzonder is dit boek, bijzonder zijn ook de eerste woorden. Mozes is gestorven. Wie kan hem vervangen? Mozes, die unieke leider en bevrijder, heeft zoveel voor Israël betekend. Verweesd blijft het volk achter. Maar o wonder, God zorgt voor een opvolger. Wie mag het zijn? Een man die al was aangewezen door de Heere en voorbereid door Mozes, maar die ook wachten kon op Gods tijd. De Heere Zelf komt hier met Zijn roepstem en leidt hem in tot zijn arbeid. Mensen vallen weg, maar God gaat door. Hij is getrouw! Die trouw van de HEERE blijkt in de vervulling van Zijn beloften. Welke beloften? De Heere had het al aan Abraham laten weten: een groot volk, een onverdiende zaligheid en een eigen land (Gen. 12:1-7). Die beloften gelden vandaag nog steeds. Ze gelden allereerst voor Israël, het natuurlijke zaad (Rom. 11:29). Ze gelden vervolgens voor de bruidsgemeente uit alle volken, het geestelijke zaad. Ja, ze gelden elke ware gelovige in het bijzonder. Die beloften spreken van Gods welbehagen. Ze zijn ja en amen in Christus Jezus, het beloofde Zaad! Van die Zaligmaker was Jozua een heerlijk beeld. Wie was hij eigenlijk? Jozua, 'de zoon van Nun', behoorde tot de stam van Efraïm. Zijn naam – aanvankelijk heette hij Hosea – komt dertig maal in de Bijbel voor. De eerste keer ontmoeten we hem in de strijd met Amalek. Later beklom hij samen met Mozes de Horeb. Van de twaalf verspieters waren er tien ongelovig; Jozua was dat niet.

Ja meer, hij was 'vol van de Geest der wijsheid' (Deut. 34:9). Kortom, iemand om jaloers op te zijn! Deze man was het die het volk mocht brengen in Kanaän. Daarin was hij een type van de Heere Jezus (Hebr. 12:2). Mozes kon het volk niet brengen in het land der rust. Anders gezegd: de wet kon dat niet. Hebben we dat al geleerd? Gelukkig zijn zij die, gestorven aan de wet, mogen overgaan in Christus. Zij gaan bevestigd over de Jordaan en mogen de rust vinden die ook Jozua niet kon brengen (Hebr. 4:8). Het overtrekken van de Jordaan ziet dus niet alleen op het sterven van Gods kinderen, maar ziet ook (en allereerst!) op het ingaan tot de rust door het geloof. Verstaan we dat?

Wat een genade is het als we leren rusten van onze werken en de vrede door Christus mogen smaken (Matth. 11:28). Maar is dat dan het eindpunt? Het boek Jozua laat iets anders zien. Na de doortocht door de Jordaan moest het volk voorwaarts trekken, slag leveren en het land in bezit nemen. De landbelofte lag er wel, maar ze werd pas stapsgewijze vervuld. En zo is het geestelijk ook. De zaligheid is gave en opgave. Het is hier het land der ruste niet. Gods kinderen moeten één plant met Christus worden, ook in het leven der heiligmaking. Het geloof rust op de beloften Gods, maar gehoorzaamt ook Zijn geboden. Er staat niet voor niets dat Jozua 'Mozes' dienaar' was. In het stuk der dankbaarheid staat het Evangelie in dienst van de wet. Volk, strijd de goede strijd des geloofs! En bid maar: 'Och, of wij Uw geboën volbrachten...!' ♦

‘Hij was de Getrouwe’

W.B. Kranendonk, Amersfoort

Negen gemeenten dienen in veertig jaar. Dat is de reden waarom de nu 75-jarige ds. J.J. Tanis zichzelf weleens ‘een zwerver’ heeft genoemd.

Inmiddels is aan dat zwerversleven een eind gekomen. Sinds hij in oktober 2020 met emeritaat ging, woont hij in Tholen. Op 3 september is het 45 jaar geleden dat hij in het ambt van predikant werd bevestigd. ‘In al die jaren en op al die plaatsen is de Heere de Getrouwe geweest. Hij heeft waargemaakt wat Hij beloofde toen Hij me onder een preek van ds. A. Hoogerland riep tot het ambt met de woorden: ‘Hij Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal’. Alleen met Zijn hulp en in Zijn kracht heb ik in deze gemeenten kunnen en mogen dienen’.

Achtereenvolgens was ds. Tanis predikant van Wageningen (1980), Tholen (1983), Ridderkerk (1987), Lisse (1990), Middelburg-Centrum (1995), Kapelle-Biezeling (2001), Kampen (2005), Middelburg-Zuid (2010) en Boskoop (2015). ‘Ik heb met vrijen blijmoedigheid het Woord mogen brengen. Het was niet altijd gemakkelijk, maar ik ben dankbaar dat ik nog steeds in al die gemeenten zonder enige reserve welkom ben’.

Afscheid nemen

Negen gemeenten dienen, betekende niet alleen negen keer met vreugde verwelkomd worden, maar ook negen keer afscheid nemen. ‘Dat was inderdaad ingrijpend. Dan merk je hoezeer je aan een gemeente verbonden bent, ook al heeft de Heere een andere weg gewezen. De tranen die je dan ziet, raken je’.

Aan Wageningen, zijn eerste gemeente, bewaart ds. Tanis warme herinneringen. ‘Daar ben ik met grote liefde ontvangen. Ik was ambtelijk een onervaren jongeling, die nog veel moest leren. Kerkenraad en gemeente hebben me met veel geduld gedragen en verdragen. En bovenal, het was

► Ds. J.J. Tanis is 45 jaar predikant.

daar in geestelijk opzicht een gezegende tijd’. Hoe goed die band was, bleek ook later. ‘Het eerste beroep dat ik als predikant van Tholen kreeg, kwam uit Wageningen. De Heere heeft het echt van me af moeten nemen, want er was een verlangen om naar Wageningen terug te gaan’. Opvallend was dat kandidaat Tanis niet zoals gebruikelijk door een van de docenten werd bevestigd, maar door ds. P. Blok. Met hem had hij een bijzondere band. ‘In mijn jonge jaren ging ik vaak bij hem naar de kerk. Hij heeft een stempel op mijn leven gezet’. Eenmaal toegelaten tot de Theologische School kreeg student Tanis leerzame stages van ds. Blok tijdens catechisaties, kerkenraadsvergaderingen en kerkvisitaties. Vele uren bracht de jonge student in de studeerkamer van de pastorie in Dirksland door om te leren hoe hij een preek moest maken. Later heeft het ds. Tanis enige moeite gekost om een eigen preekstijl te ontwikkelen. ‘Als je zo lang hartelijk aan een predikant verbonden bent geweest, moet je niet verbaasd zijn dat je aan zijn geestelijke bloedgroep verwant bent’.

Toch zijn er naast ds. Blok nog twee namen die ds. Tanis nadrukkelijk wil noemen als hij spreekt over de weg naar het ambt: ds. G.J. van den Noort en ds. A. Vergunst. ‘Drie heel verschillende mensen, zowel als het gaat om hun karakter als wat betreft hun manier van preken’.

In de periode dat de latere predikant in Zeist woonde, zat hij onder prediking van ds. Van den Noort. ‘Daar kreeg ik oog voor andere aspecten in de prediking’. Daarnaast is hij bijzonder geraakt door de prediking van ds. Vergunst. ‘Als jong ventje bad ik of ik dominee mocht worden en dan net zoals ds. Vergunst. Als student trof me zijn bewogenheid met zielen en zijn gedrevenheid om verloren zondaren de rijke boodschap van genade te brengen. Onvergetelijk’.

Gezelschappen

Voor zijn eigen geestelijke leven en voor zijn prediking zijn voor ds. Tanis ook de gezelschappen van betekenis geweest. Niet voor niets schreef hij op de Theologische School daarover een scriptie. ‘Al in Ouddorp, bij mijn ouders, zat ik als jongen te luisteren als er bij ons thuis gezelschap was. Later kwam ik ook op andere gezelschappen waar oprechte vromen van heel Flakkee kwamen. De geestelijke lessen die zij doorgaven, waren voor mij van grote betekenis’. In verschillende van zijn gemeenten maakte ds. Tanis mee dat er na een avondmaalsbediening in de pastorie gezelschap was. ‘In Ridderkerk en in Lisse zaten ze dan soms tot in de gang. Ik nodigde ook de belijdenisca-techisanten uit zodat ze konden horen hoe de Heere handelt met Zijn volk’. Als ds. Tanis tot bestuurlijk werk werd geroepen, deed hij het werk met getrouwheid. Hij zat in het bestuur van het GPZ en in enkele deputaatschappen. ‘Maar lang vergaderen is voor mij lastig. Door een tinnitus kan ik me moeilijk langdurig concentreren’. Als voormalig verpleegkundige in de psychiatrie heeft ds. Tanis regelmatig geadviseerd als het ging om pastoraat aan mensen in psychische nood. Maar de kansel is de plaats waar hij het liefste dient. ‘Zijn Naam grootmaken en zondaren prediken dat er in Hem bekering en vergeving mogelijk is, dat is na 45 jaar nog steeds mijn vermaak’. ♦

Het zingen van de psalmen

ds. C.A. van Dieren, Uddel

In de psalmen kijkt men Gods Kerk in het hart, zo wordt het weleens uitgedrukt. Alle psalmen met de volle inhoud ervan zijn immers geïnspireerd door de Heilige Geest.

De Heilige Geest heeft er de praktijk en bevinding van geleerd en geschonken in het hart van de Bijbelse dichters. Hoe wonderlijk zien we hierin dan ook de wijsheid en voorzienigheid Gods. Is er een diepte van beproeving of eenzaamheid, tot de verlatenheid van God Zelf toe, die niet in de psalmen te vinden is? Is er een hoogtepunt van de vreugde in het heil des Heeren die er niet in bezongen wordt? Hoe wordt het verkiezend welbehagen en

de onveranderlijke trouw van God over Zijn gunstgenoten uitgejubeld. Hoe wordt het werk van Christus als Middelaar in Zijn vernedering en Zijn verhoging bezongen. Hoe teer wordt het onmisbare troostwerk van de Heilige Geest op de lippen gelegd.

Drie stukken

Ook de drie stukken van ellende, verlossing en dankbaarheid komen in vele psalmen helder naar voren. Maar ook schepping en onderhouding

worden niet gemist. De wonderlijke geschiedenis van het volk Israël, bijzonder hun verlossing uit het slavenhuis van Egypte en het verkrijgen van het beloofde land Kanaän vinden we in de psalmen. We horen Israël zuchten in Babels gevangenis, maar ook het juichen van de gevangenen als ze terug mogen keren. Meer dan de psalmen hebben we toch niet nodig? Hoe verrassend wordt het voor Gods Kerk dat de psalmen een vertolking geven voor al hun zielsvragen en omstandigheden. Juist als ze hun zaken zelf niet onder woorden kunnen brengen, worden ze op de lippen van het gebed gelegd door de psalmen. Als de Heilige Geest het hart ontsluit, ontsluit Hij ook het psalmboek. Het is een geestelijke apotheek. Maar ook hier geldt: die gezond zijn, die geen zielekwalen hebben, hebben de geestelijke medicijnen niet nodig.

Met diep ontzag

Toe, zeg het eens, hoe zingt u eigenlijk? Is het alleen lippentaal? Is er nooit de overeenstemming van tong en mond met 's harten diepsten grond en de begeerte de Heere zo welbehagelijk te wezen? Wat geldt ook van dit gedeelte van de eredienst: verstaat ge ook wat ge zingt? Beleving en diep ontzag is niet wat wij maken. Want dan is ons zingen, hoe dan ook, gemaakt. En van al onze maaksels moet God walgen. Hoe onmisbaar is het daarom dat dezelfde Geest die ons de psalmen schonk, ons biddend leert zingen om de inhoud te mogen verstaan en zo het hart tot de God des levens op te heffen. Dan maakt het voor de Heere niet uit of we in de natuur een mooie zangstem hebben ontvangen of dat we een brommer zijn. Eigenlijk is het goed om altijd zingend ons oog bij het psalmboek te houden om de woorden als zaken te mogen leren verstaan en niet gedachteloos te worden afgeleid zonder te weten wat we gezongen hebben. Ook hier geldt: laat alle dingen met orde en stichting geschieden. ♦

► Hoe verrassend wordt het voor Gods Kerk dat de psalmen een vertolking geven voor al hun zielsvragen en omstandigheden.

► wordt vervolgd

Kerknieuws

GENERALE SYNODE 2025

Op woensdag 10 en donderdag 11 september zal de Generale Synode in vergadering bijeenkomen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2-b, aanvang 10.00 uur.

Mannelijke (doop)leden van ons kerkverband zijn welkom. Voorafgaand aan de vergadering wordt op dinsdag 9 september om 19.30 uur een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. In deze dienst hoopt ds. P. Mulder uit Leiderdorp, de preses van de vorige Generale Synode, voor te gaan. Deze dienst is vrij toegankelijk voor zowel mannelijke als vrouwelijke belangstellenden.

Voor de volledigheid vermelden we ook de voorlopige data van de geplande vervolgzittingen: woensdag 8 en donderdag 9 oktober 2025, en woensdag 11 en donderdag 12 februari 2026

Namens de roepende kerk
Ovan Werkendam,
ds. H.J. Agteresch, preses
W. Bijl, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS AMSTERDAM 12 JULI 2025

In de classis Amsterdam is er blijdschap en verwondering dat kandidaat J. Kroon het beroep naar de gemeente van Lisse heeft aangenomen. De vergadering staat in het teken van het peremptoir examen.

Namens de roepende kerk van Katwijk aan Zee opent ds. G. Heijkamp de vergadering op de gebruikelijke wijze. In zijn openingswoord mediteert hij over Spreuken 3:6. Volgens de lastbrieven zijn de tien classisgemeenten wettig vertegenwoordigd door twee predikanten, zestien ouderlingen en twee diakenen. Aan de diakenen wordt keurstem verleend. De samenstelling van het moderamen is: ds. P. Mulder, preses; ds. G. Heijkamp, assessor-preses; oud. L. van Rossum, assessor; oud. J.W. van Dijke, quaestor en oud. B.J.T. van de Worp, scriba.

Vervolgens legt de kandidaat zijn kerkelijke bescheiden voor, namelijk zijn attestatie, het getuigschrift van de Theologische School, de beroepsbrief van de kerkenraad van Lisse en de brief waarmee hij het beroep heeft aangenomen. De bedoelde stukken worden in orde bevonden.

Daarna nemen de docenten van de Theologische School het examen af. Ds. D. de Wit examineert het vak Exegese, naar aanleiding van Lukas 4:16-20. De kandidaat wordt onder meer bevraagd op de verschillen met het oorspronkelijke citaat uit Jesaja 61:1. Ds. G. Clements neemt het vak Dogmatiek af. Hij spreekt met de kandidaat over diens scriptie, waarin onderzoek is gedaan naar voorwaardelijke en onvoorwaardelijke beloften in de laatste preek uit de "Eigenschappen des geloofs" van Comrie. Ds. J.M.D. de Heer doet onderzoek naar de kennis van het vak Kerkrecht. De kandidaat krijgt onder meer vragen over het boekje "De tucht in de kerke Christi" van ds. G.H. Kersten en de kerkelijke tucht over ambtsdragers. Ds. A. Schot examineert ten slotte het vak kerkgeschiedenis en bevraagd

de kandidaat over het leven en werk van Comrie.

Na een korte pauze krijgt kandidaat Kroon gelegenheid een proefpreek te houden over Lukas 19:10. 'Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was'. Hij bepaalt zijn gehoor bij: Vaders welbehagen geopenbaard. Het thema wordt vervolgens uitgewerkt in drie punten: in Christus' komst, in Christus' zoeken en in Christus' zalig maken. In afwezigheid van de kandidaat en alle niet-ambtsdragers wordt gesproken over het afgelegde examen en de gehouden proefpreek. Zowel de afgevaardigden als de deputaten artikel 49 DKO (ds. W. Visscher en ds. P.J. de Raaf) zijn eensluidend in hun oordeel dat kandidaat Kroon met vrijmoedigheid kan worden toegelaten tot de volle bediening van het Woord en de sacramenten. In het bijzijn van alle aanwezigen deelt de preses de uitslag mee en richt hij zich met enkele persoonlijke woorden tot de kandidaat. Daarna wordt de kandidaat staande Psalm 134:3 toegezongen. Vervolgens leest de preses de lastbrief voor, die achtereenvolgens wordt ondertekend door de scriba, preses en kandidaat. Het ene exemplaar wordt aan de kandidaat overhandigd, het andere is voor het kerkelijk archief. De bevestiging en intrede zullen woensdag 17 september plaatsvinden in de Salemkerk te Lisse. Ds. A. Schot hoopt in de bevestigingsdienst voor te gaan. De volgende classisvergadering vindt zaterdag 27 september plaats. Leiderdorp is aan de beurt als roepende kerk. Na enkele woorden van dank eindigt de preses op de gebruikelijke wijze en sluit hij de vergadering.

B.J.T. van de Worp, scriba

Waar een kind
van God woont,
daar woont
Hij Zelf.

- JOH. VAN DER POEL -

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

ZOMERCONFERENTIE STUDERENDEN

Ga je studeren? Van harte welkom op de zomerconferentie op vrijdag 19 en zaterdag 20 september en maak kennis met je medestudenten. Het thema is: 'Niet van de wereld, wel in de wereld'. Sprekers: ds. D. de Wit over 'Niet van de wereld...' (vrijdagavond), mr. A.J.C. van Bommel over '... wel in de wereld' (zaterdagmorgen). Locatie: Hoornbeek College, Gouda (Noordelijk Halfrond 10). Tijden: vrijdag: maaltijd om 17.30 uur; lezing: 19.00 uur. (overnachtingsmogelijkheid in Hoornbeek; zelf luchtbed/slaapzak meenemen). zaterdag: lezing om 9.45 uur. Kosten: € 5,- per dagdeel (excl. maaltijd), € 10,- per dagdeel (incl. maaltijd), € 12,50 hele conferentie (betaalverzoek volgt per e-mail in de week voorafgaande aan de conferentie). Meer informatie op www.studentengergem.nl, waar je je ook tot 15 september kunt aanmelden (verplicht). We zien uit naar een goede bijeenkomst. Er is volop gelegenheid voor onderling gesprek en ontmoeting.

[Werkgroep voor studenten](#)

STUDENTENKRINGEN

Zoek je verdieping en vriendschap? Kom dan vrijblijvend een kijkje nemen op één van onze studentenkringen en proef de sfeer.

Data startavonden:

Groningen	3 september
Leiden	2 september
Rotterdam	2 september
Utrecht	9 september
Zeeland	n.t.b.

Voor meer info:

www.studentengergem.nl of volg ons via Instagram.

[Werkgroep voor studenten](#)

VRIJWILLIGE THUISZORG CLASSIS MIDDELBURG

De vrijwillige thuiszorg van de classis Middelburg belegt op dinsdagavond 16 september (19.30 uur) een bijeenkomst voor haar coördinatrices en contactdiakenen. Het thema is: demantie bij ouderen en jongeren. Spreker is mevr. Y. van de Repe-Kloostera, casemanager demantie voor Keten Zorg Demantie Hoeksche Waard. Locatie: kerkgebouw Geref. Gemeente te Meliskerke. Aanmelden per e-mail: jcwisser@gergemmeliskerke.nl

TOOGDAG GBS

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt op zaterdag 11 oktober de 59e toogdag. Plaats van samenkomen is kerkgebouw De Hoeksteen, Vellerselaan 1 te Barneveld. De morgenbijeenkomst wordt om 10.30 uur geopend door de voorzitter ds. A.C. Rijken. Daarna spreken ds. L. Blok en ds. R. Bakker. Tijdens de middagbijeenkomst (aanvang 13.45 uur) spreken ds. K. van Olst, ds. K. Visser (historische vertelling) en ds. J.A. Weststrate. Het kerkgebouw is goed bereikbaar via de A30 (afslag Barneveld-Zuid). De kerk is ook goed per trein te bereiken (uitstappen op station Barneveld-Zuid). Meeluisteren kan via: <http://kerkstream.polcloud.nl:8000/GGINB> Als dat niet lukt, dan kunt u met uw telefoon inbellen naar 0342-787611. U kunt de link ook aanklikken via www.gginbarneveld.nl

ZANGAVOND

Opheusden - Kerk Geref. Gemeente, zat. 6 sept., 19.30 uur, psalmzangavond m.m.v. André Knevel, orgel; meditatie ds. R.T. Michielse; collecte voor ZGG.

Kerkdiensten

ZONDAG 31 AUGUSTUS 2025

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Aalst** 14.30 uur ds. C. Sonneveld; **Alblasserdam** 9.30 uur ds. L. Blok en 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Alphen aan den Rijn** 16.00 uur ds. G. Clements; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00

uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 10.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Burgh-Haamstede** 15.00 uur ds. A.E. Brijder; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 en 17.00 uur ds. P. Kleijer; **Delft** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. J.M. Evers; **Den Helder** 17.00 uur ds. G. Heijkamp; **Deventer** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. H. Brons; **Drachten**

19.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Ede** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enkhuisen** 9.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. D. de Wit; **Enter** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Gorinchem** 10.00 uur ds. H.J. Agteresch en 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Gouda** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Goudswaard** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **'s-Gravenzande** 14.15 uur (H.D.) ds. J.M. Evers; **Groningen** 10.00 en 15.30 uur stud. B.J. Meulmeester;

Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Herkingen** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Hoofddorp** 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Hoogeveen** 19.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Houten** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Kampen** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Kamperland** 16.00 uur ds. M. Boersma; **Kapelle-Biezelinge** 10.00 uur ds. M. Boersma en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. B.J. van Boven; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.00 uur ds. M. Karens; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G. van Manen; **Lisse** 10.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur stud. L.J. van den Berge; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelharnis** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. G. Hoogerland en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. H. Brons; **Nieuwerkerk** 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Nisse** 9.30 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 14.30 uur ds. M. Blok; **Oosterland** 14.30 uur ds. A.A. Brugge en 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Oostkapelle** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur kand. J. Kroon; **Ouddorp** 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 16.00 uur ds. K. Boeder; **Oudemirdum** 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.30 uur ds. M. Joosse; **Poortvliet** 14.30 uur ds.

J.M.D. de Heer; **Puttershoek** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.30 uur kand. J. Kroon; **Rijssen-Noord** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.30 uur ds. G. Hoogerland; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 uur ds. G. Clements en 15.00 uur kand. W. de Jong; **Rotterdam-Centrum** 10.00 en 18.00 uur kand. W. de Jong; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Spijkenisse** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 9.30 en 16.30 uur stud. W. van Ee; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 18.30 uur ds. B. Labee; **Werkendam** 13.00 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 14.00 uur stud. D. de Jong; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.30 uur ds. J. Beens; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. M.H. Schot; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

DINSDAG 2 SEPTEMBER 2025

Dirksland 19.30 uur ds. P. Kleijer; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Middelburg-Zuid** 19.45 uur ds. M. Boersma; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nijkerk** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. A. Schot.

WOENSDAG 3 SEPTEMBER 2025

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; **Bodegraven** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.J. de Raaf; **Dordrecht** 14.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; **Elspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen;

Herkingen 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. G. Pater; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Poederloijen** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Yerseke** 14.30 uur (bevestigingsdienst kand. W. de Jong) ds. G. Clements en 19.00 uur (intrededienst) ds. W. de Jong.

DONDERDAG 4 SEPTEMBER 2025

Aalburg 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Arnhem** 14.00 uur (huw.bev.) ds. R.A.M. Visser; **Barneveld-Centrum** 14.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Bodegraven** 14.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; **Dinteloord** 19.30 uur ds. M. Karens; **Ermelo** 14.30 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Kapelle-Biezelinge** 19.30 uur ds. G.J. Baan; **Kootwijkerbroek** 13.45 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Krimpen aan den IJssel** 19.45 uur (voor de zending) ds. H.J. Agteresch; **Leerdam** 13.30 uur (huw.bev.) ds. M.G. van Middendorp; **Meeuwen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Nieuw-Beijerland** 19.00 uur ds. P.C. Vlot; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Spijkenisse** 19.30 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Yerseke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 5 SEPTEMBER 2025

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw. bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; **Middelburg-Zuid** 15.00 uur (huw.bev.) ds. M. Boersma; **Poederloijen** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; **Urk** 15.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Westkapelle** 13.45 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 31 AUGUSTUS 2025

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Bijbellezen moeilijk?

*"Hoe kunnen we helpen
bij het lezen van de Bijbel?"*

Herkenbaar? Organiseer een gemeenteavond
of gespreksavond over 'dieper lezen'.

www.dieperlezen.nl

Ook voor advies aan scholen en schoolbesturen

Evangelisatie
VEENENDAAL

Vacature

Gereformeerde Gemeente Veenendaal zoekt een

Evangelist (0,6 fte)

Vanuit de Adventkerk wordt op verschillende manieren geëvangeliëerd in Veenendaal. Naast het inloopwerk in de kringloopwinkel "De Ontmoeting" vindt er straatëvangeliëering plaats, worden Bijbelcursussen, Vrouwenochtenden en Bijbellessen georganiseerd.

Als gemeente hebben we het verlangen meer mensen in Veenendaal in aanraking te brengen met het Woord van God. Wij zoeken een evangelist die zich actief wil inzetten om het missionaire werk van de gemeente mede vorm te geven en tevens nieuwe doelgroepen te bereiken.

Wij komen graag in contact met kandidaten die een innerlijk verlangen hebben dienstbaar te zijn aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Nadere informatie betreffende de functie en de functie-eisen kunt u vinden op www.gergemveenendaal.nl/vacature.

Wanneer u vragen heeft naar aanleiding van deze advertentie of op zoek bent naar aanvullende informatie kunt u contact opnemen met de voorzitter van de plaatselijke evangelisatiecommissie de heer J.J. van Dam, telefoon 06-33162540.

Geïnteresseerd in deze functie?

Wij zien uw sollicitatie uiterlijk 20 september 2025 met belangstelling tegemoet. U kunt uw sollicitatie richten aan de scriba van de kerkenraad, de heer G.J. Weerheim, scriba@gergemveenendaal.nl.

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM ST. MAARTENSKERK ZALTBOMMEL D.V. ZATERDAG 6 SEPTEMBER

Aanvang: 19.30 uur / Toegang vrij!
Organist: Pieter Heykoop
Coll. t.b.v. Huize ds. W.H. Blaak

**D.V. heel augustus 3e tweedehands
boek gratis*, in de winkel en online.**
Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek.
www.deboekenkamer.nl

Oldebroek

VOGG

Mheneweg Zuid 6

D.V. Vrijdag 12 september 19.30

Interk. Bezinningsavond

Lezing: Ds .A. Verschuure

Hartelijk welkom

Gezellige streekfair in Kesteren

Leuke activiteiten voor de kinderen

Locatie: De Ganzenhoeve

Ganzenweg 9 Kesteren

D.V. 13 september van 10 tot 15 uur

Opbrengst is voor Adullam

Meer info: www.streekfairkesteren.nl

AB

STRESSNONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

**Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust?**

Doorbreek die cirkel en ervaar rust!

Gratis online workshop
'Weg met je onrust!'
24 september | 19.30 uur
Jouw eerste stap naar
rust en ontspanning!

tel. 06-25081102

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Omega-3 Plus van NeoLife

* goed voor de concentratie en het geheugen
* voor soepele gewrichten, bij gevoelige spieren
* goed voor bloeddruk en bloedsomloop
Augustus aanbieding Komme 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

PSALMZANGAVOND MET BOVENSTEM**D.V. VRIJDAG 12 SEPTEMBER
GER. GEM. KOOTWIJKEBROEK**Aanvang: 19.30 uur • Toegang vrij!
m.m.v. Barneveldse Bovenstemgroep
Collecte t.b.v. van de kerk
Organist: Pieter Heykoop • Meditatie: Ds. G. Beens

NIEUW! Heeft u ook een kind waarbij het niet langer lukt zonder smartphone?
En **wilt u uw kind toch beschermen tegen allerlei verkeerde verleidingen?**
Dan is er nu een oplossing! De **Safe Smartphone**. Veilig voor jong en oud! Kijk op safesmartphone.nl of bel 06-31306933 (ma en wo van 19:30-21:00).

**Zakelijke en Familie Mediation
vanuit een christelijke achtergrond**Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

Vergaderen op een sfeervolle en rustige locatie nabij Rotterdam?
Welkom in **De Veldschuur!**
Vraag vrijblijvend een offerte aan via
info@develdschuur.com of bel
06 2205 0396.

**Vast in een
Pornoverslaving?**Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!www.mediorah.nl**de
Verrassing**
samen vakantie vieren**Wanneer zien
we u op Texel?**Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06www.deverrassing.nl**DB**
LETSELSCHADE**Schade door een ongeval?****DB Letselschade**
helpt u kosteloos bij het verhalen
van uw schade**DB-LETSELSCHADE.NL**

0252-701108

**begrafenisverzorging
Den Hollander**

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

010 - 460 05 09

info@tdenh.nlwww.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen*

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl**EN DAN BEN JE
LEREER**
Powered by Progressus

JEAN STERK

**"In het onderwijs is het
elke dag weer verrassend.
Je maakt altijd wel iets
mee, dat zorgt voor de
mooiste verhalen."****ENDANBENJELERAAR.NL****Kom jij ook werken in het
reformatorisch onderwijs?**Ontdek jouw kansen en ontwikkelmogelijkheden
als leraar! Jouw talent verrijkt het onderwijs.**50 jaar
Siloah**
ZORGROEP SIBON**Jubileumzang***Bij U, Heer', is de levensbron*

Op D.V. 28 augustus 2025 bestaat Siloah 50 jaar! Om dit samen met onze cliënten te vieren, zijn er in de Gereformeerde Gemeente op diverse locaties zangmiddagen en -avonden op vrijdag 5 en zaterdag 6 september.

Voor een hapje en drankje wordt door ons gezorgd.

**50 jaar van hart tot hart
Komt u ook?**5
sept

Zangavond Boskoop

Tijd: 18.30-20.00 uur

Zangavond Geldermalsen

Tijd: 19.30-21.00 uur

6
sept

Zangavond Urk

Tijd: 19.30-21.00 uur

Zangmiddag Rijssen

Tijd: 14.30-16.00 uur

Zangmiddag Veenendaal

Tijd: 14.30-16.00 uur

Zangmiddag Yerseke

Tijd: 14.00-15.30 uur

Meer informatiesiloah.nl/siloah-bestaat-50-jaar

rudolph tekst.

creatief en strategisch tekstschrijver

De kern raken. *Dat is het hele verhaal.*

Inhoud telt. Van missie tot brochure en van kernwaarden tot website. Voor bedrijven en (al dan niet identiteit-gebonden) organisaties. Bel 06 5148 6551 voor een kennismaking.

Rudi van Dijk
rudolphtekst.nl

VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

ACTIVITEITEN

Mijn plaats in de kerk

Voor jongeren tussen de 16 en 25 jaar met autisme en een (boven) gemiddelde intelligentie

Zaterdag 6 september – 10.30 uur | Woerden | H.K. van Reenen

Als het tegenzit

Voor echtparen van wie één van beide een lichamelijke beperking heeft

Zaterdag 11 oktober – 14.30 uur | Berkenwoude | Evert Barten

De vervolgde kerk en bezoek vogelpark Avifauna

Voor mensen die het Praktijkonderwijs volg(d)en

Zaterdag 25 oktober – 10.00 uur | Leiderdorp | Jannie Kranendonk

Emotionele ontwikkeling

Voor ouders van kinderen en jongeren met autisme en een (boven) gemiddelde intelligentie

Dinsdag 30 september – 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Ada de Jong

Donderdag 16 oktober – 19.45 uur | H'veld-Giessendam

Donderdag 30 oktober – 19.45 uur | Apeldoorn | Henriëke Stufken

Ouders in de spotlights; een hoogbegaafd kind, wat doet dat met jou?

Voor ouders van kinderen en jongeren met autisme en een (boven) gemiddelde intelligentie

Dinsdag 28 oktober – 19.45 uur | Woerden | Annemieke de Hoop

Woensdag 29 oktober – 19.45 uur | Goes | Willemien Vogel

Donderdag 13 november – 19.45 uur | Apeldoorn | Corlieske Harbers

Woensdag 19 november – 19.45 uur | H.I. Ambacht | Willemien Vogel

Helpende Handen adviseert en ondersteunt mensen met een beperking en hun naasten in hun zoektocht naar zorg of ondersteuning die aansluit op de hulpvraag. Wat kunnen we voor jou betekenen?

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR
AAN HUIS

06 - 36 29 43 14
wilt@raamdecoratie.nl

Leven met autisme?

TAMIM
HELPENDE HANDELEN - COACHING - TRAINING
www.tamim.nu

Genieten van Hollandse gastvrijheid in een Duitse sfeer

Ons hotel beschikt over hotelkamers voor 2 personen tot volledige ingerichte appartementen tot 7 personen. Kom naar het mooiste plekje in het Sauerland.

Landhaus FORRA
Tel.: +49 2975228

Heeft u iets te vieren?
Informeer naar de mogelijkheden

www.landhausforra.com

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnerland.nl

www.rpnerland.nl

Bureau Mark.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

NFG IKZOEK NFG NAP

Jong echtpaar met 1 jarig kind **zoekt een tijdelijk huurhuis** in de omgeving van Kootwijkerbroek.
Ongeveer per dec. 2025 0625307598

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

HEEREN VAN OPHEUSDEN

AMBTSKLEDING
MAATKOSTUUMS
TROUWKOSTUUMS
GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Bouw mee met ons!

Aan identiteitsgebonden zorg.

Ontdek waar jij kunt meebouwen. Of... wat jij nodig hebt om verder te groeien tot een zorgprofessional.

Welkom op de informatiebijeenkomst D.V. 18 of 25 september 2025 in Zeeland of in de Neder-Betuwe.

De Schutse
Zorg wat er echt toe doet

Lees meer en meld je aan.

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 078-6912899
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalen abonnementsgelden:
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door middel van een abonnement van de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

64

Niet in eigen kracht!

Aan het begin van dit nieuwe schooljaar denk ik aan de dichtregels: 'Eigen krachten te verachten wordt in Jezus' school geleerd. Lust en zinnen t' overwinnen, past een ziel die daar verkeert'.

Wat wordt er in deze school geleerd?

Rekenen: 'Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal zeven jaren; zo de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaar zijn' (Lev. 25:8).

Taal: 'Sprekende de spraak van Kanaän' (Jes. 19:18).

Lezen: Lezen uit Gods Woord en de wet. 'En het zal bij hem zijn en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens, opdat hij den HEERE zijn God leerde vrezen' (Deut. 17:19).

Spelling: 'Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan' (Matth. 5:18).

Aardrijkskunde: Het aardse en het hemelse Jeruzalem worden aangewezen.

Geschiedenis: 'Die is, en Die was, en Die komen zal' (Openb. 1:8).

SoVa: God lief hebben boven alles, en je naaste als jezelf.

Biologie: De schepping. 'Welke dingen alle genoegzaam zijn om de mensen te overtuigen, en hun alle onschuld te benemen' (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 2, Rom. 1:20).

Muziek: 'Ik zal de goedertierenheden des HEEREN eeuwiglijk zingen' (Ps. 89:2).

In deze school raak je nooit uitgeleerd!

Welke leerlingen mogen naar deze school gaan?

In deze school is iedereen welkom: blinden, kreupelen, doven, armen en weglopers. Leerlingen met veel en met weinig talenten. Al deze leerlingen leren hoe groot hun zonden en ellende zijn. Hoe ze van al hun zonden en ellenden verlost worden. En hoe ze God voor deze verlossing dankbaar moeten zijn (Heidelbergse Catechismus, Zondag 1). Ben jij al een leerling van deze school? Dit is de beste school, met de beste Leraar! Van harte een gezegend schooljaar toegewenst! ♦

Leestip: Deuteronomium 6:1-12

M. Snellen-Nijssink, Veenendaal

Een dominee in de gevangenis

Gods arm verbreekt de macht der goddelozen!

Als Wouter na de begrafenis van grootmoe met de stoet mee terugloopt, ziet hij dat ze inmiddels alweer in de buurt van Hurman zijn. Angstig kijkt hij of de man nóg in z'n tuintje bezig is. Stel je voor dat hij nog meer lelijke dingen zou roepen!

Maar wat is dat? Ziet hij het goed? De luiken zijn gesloten, op klaarlichte dag!

Zou... zou er iemand gestorven zijn bij Hurman?

'Arie,' zegt oom Jan 's avonds tegen vader, 'kun jij je nog herinneren hoe fel Hurman was toen ds. Ledeboer op die bewuste zondagmorgen niet meer op de kansel mocht?'

'O ja,' zegt vader, 'ik heb zelf gezien dat hij met gebalde vuisten voor de dominee stond.'

'En weet je nog wat ds. Ledeboer toen gezegd heeft?' vraagt oom Jan verder.

'Ja, toen heeft hij tegen Hurman, Bik en Van Zomeren gezegd dat de Heere het zou zien en zoeken...'

'Precies,' antwoordt oom Jan. 'Ik moest eraan denken, toen ik hoorde dat Hurman vanmiddag plotseling is gestorven. Enkele minuten nadat hij ons had nageroepen, is hij in elkaar gezakt.'

'Verschrikkelijk,' zucht vader. 'Wat zal dat zijn om zó voor God te moeten verschijnen!'

'Zeker! En let maar eens op, mensen, Bik ligt ook al weken ziek thuis. Tegen hem heeft de dominee gezegd, dat hij net als koning Herodes van de wormen gegeten zal worden. Ik heb me voor waar laten vertellen dat Bik door z'n bed kruipt van de pijn. Hij gaat met de dag achteruit. Hij krijgt niets meer door z'n keel.'

'En met Van Zomeren gaat het ook niet goed,' zegt moeder zacht. 'Hij schijnt zoveel schuld te hebben dat hij niet meer op zijn boerderij kan blijven wonen.'

'Ontzettend,' zegt vader ontdaan. 'En dat terwijl hij één van de rijkste boeren uit de hele omgeving is geweest!'

Gods macht verbreekt den arm der goddelozen,
Terwijl Zijn hand rechtvaardigen geleidt. ♦

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Een briesende leeuw

*Onderkennen wij voldoende
de macht van satan in de tijd
waarin we leven?*

Slapen

Maarten Luther (1483-1546) moet eens gesproken hebben: 'Wij zijn hier in het rijk van de duivel niet anders dan wanneer een reiziger in een herberg komt, terwijl hij weet, dat allen in het huis rovers zijn; als hij daar zou komen, zou hij zich toch wapenen en zo goed als hij kon uitkijken en niet veel slapen. Zo zijn wij hier op aarde, waar de boze geest een vorst is en het hart van de mens in zijn macht heeft om te doen wat hij wil'. De bekende reformator heeft te maken gehad (net als elke ware gelovige) met satan en zijn macht.

Inderdaad is er de bange vrees dat we onvoldoende satan en zijn listen, macht en middelen onderkennen. Een lezer stuurde een link naar het onlangs gehouden Defqon-festival in Biddinghuizen. Met huiver zijn er vijf 'afgodsbeelden' met priesters, messen, bloed en rook te ontwaren. Er werden duivelse teksten gezongen en een menigte met opgeheven handen als in aanbidding (of extase?) wordt zichtbaar. Maar ook andere festivals, house-evenementen, games en muziek zijn vergiftigd door de vorst van de duisternis.

Zeker, ook in de dagen van Job lezen we al dat de duivel bezig is met 'om te trekken op de aarde en die te doorwandelen' (Job 1:7b). De kanttekening (21) schrijft zo treffend: 'Des duivels werk is alles te doorlopen en te doorsnuffelen, om degenen die op hun hoede niet zijn, te grijpen, en die nog enigszins wachthouden, te kwellen en te bespringen'.

En de Middelaar waarschuwt Petrus indringend: 'Simon, Simon, zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe' (Luk. 22:31b). Maar juist in de eindtijd zal hij openbaar komen. Satan weet niet het ogenblik van de wederkomst, maar weet wel 'kleine tijd'

te hebben. Daarom gaat hij rond 'als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden' (1 Petr. 5:8b). En in de woorden ervoor (vers 8a) lezen we dan de klemmende oproep: 'Zijt nuchter en waakt'.

Waken

Eigenlijk is dat 'waken' de lijn die we steeds in Gods Woord vinden. Als de Zaligmaker Jezus de maanzieke knaap genezen heeft, klinken de woorden over het 'duivelsgeslacht': 'Dit geslacht kan nergens door uitgaan dan door bidden en vasten' (Mark. 9:29).

Bijzonder is de aantekening van Calvijn (1509-1564) bij dit Schriftwoord. 'Met deze woorden berispt Christus de traagheid van het geloof van sommigen opdat zij zouden weten dat meer dan een gewoon geloof nodig is. Niet alle geloof is genoegzaam als het om een ernstige worsteling met satan gaat, maar er zijn zware inspanningen nodig. Als geneesmiddel tegen matheid van het geloof schrijft Christus het gebed voor, waarbij Hij als hulpmiddel nog het vasten verordent. Gij zijt zachte duivelbanners, alsof gij naar een gemakkelijke en speelse strijd uitgaat, terwijl gij toch met een sterke tegenstander te doen hebt, die alleen met uiterste inspanning overwonnen kan worden. Het geloof moet door het gebed worden versterkt en aangevuurd en daar gij te traag en te koud (te ongeïnteresseerd) zijt moet het vasten als hulp erbij komen. Waar satan eenmaal diepe wortels geslagen heeft en door langdurig bezit, machtig is geworden of waar hij met teugelloze willekeur heerst, daar is het moeilijk en zwaar de overwinning te behalen en daarom moet met alle krachten worden gestreden.'

Lezer(es), slaapt u of waakt u? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.